

Adviesrapport
Jaarrekening 2016
&
Begroting 2018

Gemeenschappelijke regeling
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
(VRGZ)

Gemeente Nijmegen
Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen
Georgo Gruijters en Rob Jilisen
Peggy van Gemert RA/AA
April 2017

Inhoudsopgave

.....in één oogopslag.....	3
Inleiding.....	5
1. Advies.....	7
1.1 Advies bij de Jaarrekening.....	7
1.2 Advies bij de Begroting.....	8
2. Kaders.....	9
2.1 BRN normen.....	9
2.2 BBV aanpassingen begroting 2018.....	11
3. Algemeen.....	12
3.1 Afwijkende bekostiging C&R versus RAV.....	12
3.2 Exploitatiekosten huisvesting.....	12
3.3 Nieuwe indeling begroting.....	12
3.4 Onderuitputting kapitaallasten.....	12
4. Jaarrekening.....	13
4.1 algemeen.....	13
4.2 Controleverklaring accountant.....	13
4.3 Fiscaliteiten.....	13
4.4 Begroting 2016 en managementrapportages.....	13
4.5 Resultaatanalyse.....	14
4.6 Balanstoelichting.....	15
4.7 Voorstel bestemming resultaat.....	16
4.8 Deelnemersbijdragen.....	17
5. Begroting 2018.....	18
5.1 Algemeen.....	18
5.2 BRN normen, BBV normen en overige kaders.....	18
5.3 Begrotingswijzigingen.....	19
5.4 Begrotingsanalyse.....	19
5.5 Deelnemersbijdrage.....	22
5.6 Meerjarenbegroting.....	22
6. Weerstandsvermogen.....	23
6.1 Algemene reserve.....	23
6.2 bestemmingsreserves.....	23
6.3 Risico's.....	24
Bijlage.....	25
Bijdrage deelnemende gemeenten 2016.....	25
Bijdrage deelnemende gemeenten 2018.....	26

.....in één oogopslag

JAARREKENING 2016

Goedkeurende controleverklaring accountant

Rekeningresultaat: € 188.000 (negatief)

Vrijval diverse reserves € 981.000 (positief)

Per saldo € 793.000 (positief)

Winstbestemming:

Toevoegingen reserves € 470.000

Uitkeren aan gemeentes € 323.000

BEGROTING 2018

-Sluitend met een tekort, te dekken door:

Verzoek VRGZ: Indexering met 3,09% op deelnemersbijdragen van € 1.069.000 en een extra deelnemersbijdrage in het tekort van € 853.000. Mogelijkheden voor dekking van dit tekort worden onderzocht door de VRGZ.

ADVIES niet ingaan op verzoek, wel een bijdrage van € 422.215 (1,22%) toekennen.

VERMOGENSPOSITIE

Algemene reserve C&R

Stand 31-12-2016 € 2.250.000

Rekening houdend met tekorten

Stand 31-12-2018 € 527.000

Stand 31-12-2019 -/-€ 327.000

Norm Algemene reserve C&R € 2.330.000

ADVIES (beknopt)

-in te stemmen met de **jaarrekening** en het resultaatbestemmingsvoorstel;

A. De **begroting 2018** vast te stellen, met uitzondering van:

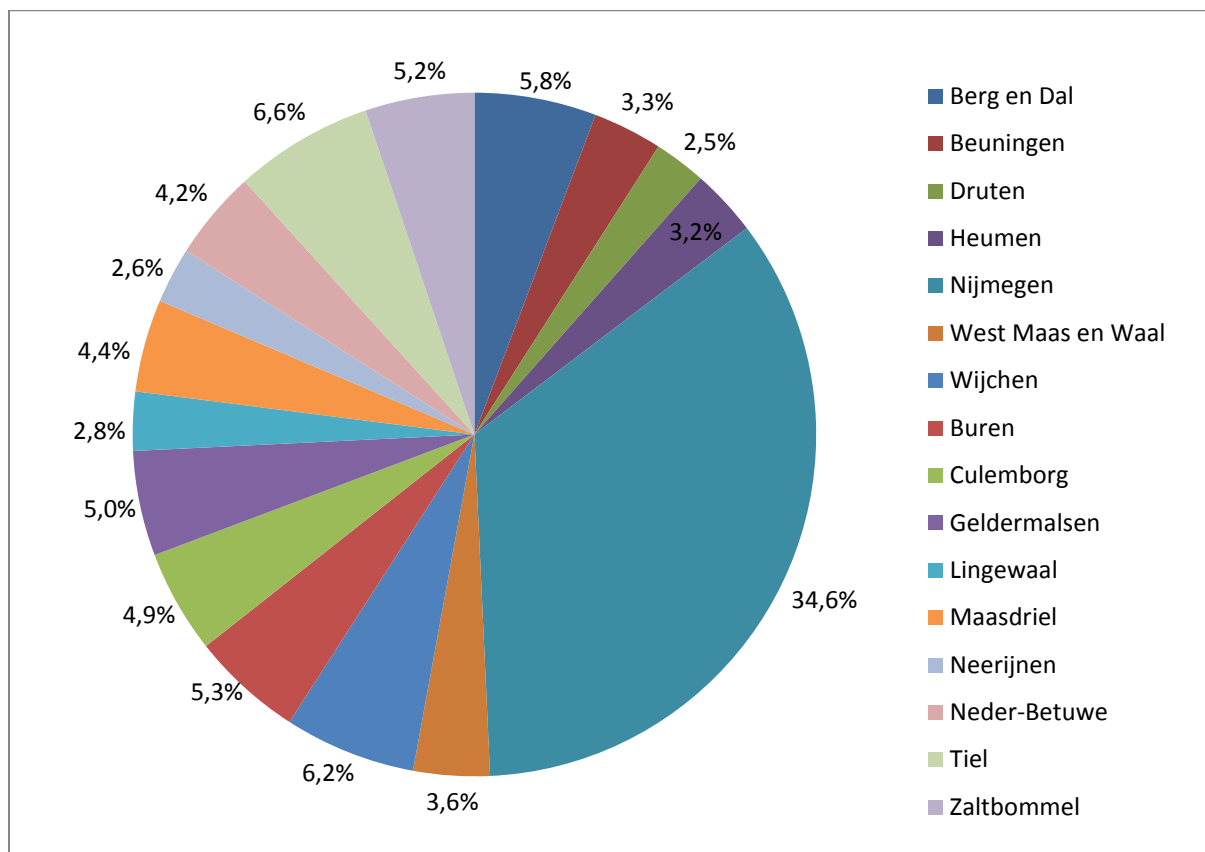
a. De indexering van de gemeentelijke bijdragen met 3,09%.

B. De deelnemersbijdragen begroting 2018 te bepalen op € 35.032.486, zijnde de bijdrage 2017 verhoogd met een toegestane index van 1,22%

C. Het verschil tussen de vast te stellen deelnemersbijdrage (sub B) en de in de begroting opgenomen deelnemersbijdrage (€ 35.679.728 inclusief 3,09% index zie sub A.a) ter grootte van € 647.242 te beschouwen als een tekort waarvoor dekking moet worden gezocht.

D. Ook het geraamde oorspronkelijke tekort van € 853.000 niet af te dekken door een extra gemeentelijke bijdrage, maar te laten dekken door een bezuiniging.

E. De meerjarenraming voor kennisgeving aan te nemen, let wel algemene reserve is meerjarig negatief

DEELNEMERSBIJDAGEN VRGZ

<i>Gemeente</i>	<i>Jaarrekening 2016</i>	<i>Te verrekenen</i>	<i>Begroting 2018*</i>
Berg en Dal	1.972.479	20.568	2.057.592
Beuningen	1.067.378	15.150	1.172.893
Druten	785.538	10.891	879.601
Heumen	1.117.397	9.804	1.127.685
Nijmegen	11.811.587	100.153	12.341.258
West Maas en Waal	1.231.411	11.029	1.287.653
Wijchen	2.096.065	24.534	2.220.463
Buren*	1.809.048	15.537	1.882.551
Culemborg*	1.727.163	16.525	1.743.960
Geldermalsen	1.754.473	15.739	1.772.209
Lingewaal	984.403	6.620	993.797
Maasdriel	1.500.580	14.457	1.561.550
Neerijnen	928.954	7.185	941.881
Neder-Betuwe	1.497.969	13.500	1.512.666
Tiel	2.239.471	25.037	2.343.610
Zaltbommel	1.762.719	16.272	1.840.359
Totaal	34.286.636	323.000	35.679.728

*bijdragen volgens begroting incl. 3,09% index. Niet de in dit rapport voorgestelde deelnemersbijdrage van € 35.032.486

Inleiding

Dit adviesrapport gaat zowel over de jaarrekening 2016 als de begroting 2018 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (Hierna VRGZ).

In de jaarstukken legt de VRGZ aan de deelnemende gemeenten verantwoording af over het gevoerde beleid in 2016.

In de begroting 2018 legt de VRGZ de raming voor over het jaar 2018 en wordt inzicht geboden in de meerjarenraming 2019-2021.

Deze notitie bevat de uitkomsten van de beoordeling jaarstukken 2016 en begroting 2018. Hierbij is een advies geformuleerd ten behoeve van de zienswijze die gevraagd wordt van de deelnemende gemeenten bij de vaststelling jaarrekening 2016 en resultaatbestemming 2016, en een advies bij de begroting 2018.

Op 18 april 2017 hebben wij onze bevindingen besproken met de heren Bergevoet en de Haan van de VRGZ.

Tijdschema zienswijze

De rekening 2016 en de begroting 2018 zijn aan de deelnemende gemeenten aangeboden op 30 maart 2017. Volgens de BRN planning geeft de adviesfunctie een advies aan deelnemende gemeenten op 28 april 2017 en zullen gemeenten uiterlijk 19 juni 2017 hun zienswijze indienen. De vaststelling van deze jaarrekening en begroting is gepland op 29 juni 2017 door het AB. De VRGZ heeft verzocht om de zienswijze vóór 29 mei 2017 in te dienen teneinde het DB de mogelijkheid te bieden om de zienswijzen te vertalen naar wijzigingen die in het AB van 29 juni behandeld kunnen worden. Uiteraard hebben gemeenten die hier niet aan kunnen voldoen als gevolg van de interne raadsplanning wel de mogelijkheid om in later stadium hun zienswijze in te brengen. In een brief van 20 april jl. heeft de VRGZ verzocht aan gemeenten om op het moment dat het College een mening heeft over het concept- raadsvoorstel, deze naar het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio te sturen onder voorbehoud van de raadsbehandeling. Hierbij gaat de VRGZ er van uit dat dit vóór 29 mei plaatsvindt. Aangezien het voor een goede behandeling in het Algemeen Bestuur van belang is om zoveel mogelijk informatie van te voren beschikbaar te hebben, is dit een goed compromis.

De adviesfunctie adviseert om de **(concept) zienswijze vóór 29 mei** aan het DB van de VRGZ aan te bieden.

Werkwijze Adviesfunctie

Voor de beoordeling van de jaarstukken en de begroting hebben de gemeenten in de Regio Nijmegen de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen opgericht (hierna: Adviesfunctie). De Adviesfunctie beoordeelt de jaarstukken en begroting en brengt hierover advies uit aan de regiogemeenten.

Bijzonderheid bij de VRGZ is dat er meer gemeenten in de gemeenschappelijke regeling deelnemen dan alleen deze regiogemeenten.

De Adviesfunctie is gepositioneerd bij de gemeente Nijmegen. Vertrekpunt bij de beoordeling van de jaarstukken zijn de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN), vastgesteld door de gemeenten in de Regio Nijmegen. Hieraan wordt getoetst.

De beoordeling van de jaarstukken richt zich op de financiële verantwoording en het voorstel over de bestemming van het resultaat. Op basis van de accountantscontrole gaat de Adviesfunctie uit van de juistheid van de jaarrekeningcijfers en richt de Adviesfunctie zich op een beoordeling van deze cijfers. Daarbij worden de bevindingen in het accountantsverslag meegenomen.

Daarmee valt een inhoudelijke beoordeling van geleverde prestaties buiten de scope van de Adviesfunctie.

De beoordeling van de begroting richt zich allereerst op het realiteitsgehalte van de raming en de toepassing van de BRN normen en richt zich vooral op het jaar 2018. De meerjarenraming wordt met name gebruikt als basis voor de beoordeling van de vermogenspositie.

Een inhoudelijke beoordeling van beleidsvoornemens valt buiten de scope van de Adviesfunctie.

Zowel bij de jaarstukken als de begroting worden de risico's en de risicobeheersing in ogenschouw genomen en wordt de vermogenspositie, en met name het verloop van de algemene reserve, beoordeeld.

1. Advies

1.1 Advies bij de Jaarrekening

Wij adviseren de deelnemende gemeenten van de VRGZ om:

- A. In te stemmen met de jaarstukken 2016 en het negatieve resultaat van € 188.000.

Crisis- en rampenbestrijding (C&R)

In te stemmen met de door het Dagelijks Bestuur van de VRGZ gedane bestemmingsvoorstellen ten aanzien van het negatieve resultaat van € 234.000:

- B. € 781.000 te onttrekken uit de bestemde reserve vakantiegeld ter dekking van de eenmalige extra last aan vakantiegeld door de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB).
- C. € 200.000 te onttrekken uit de bestemde reserve 'toegangssystemen kazernes'
- D. € 398.000 toe te voegen aan een bestemde reserve ten behoeve van de incidentele lasten voor de aanbesteding en migratie outsourcing ICT en verhuizing/verbouwing Bellefroidstraat.*
- E. € 26.000 toe te voegen aan de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding en hiermee op te hogen naar de normwaarde van deze reserve.
- F. € 323.000 als restant uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

In te stemmen met het bestemmingsvoorstel om het positieve resultaat van € 46.000

- G. Toe te voegen aan de (algemene) reserve aanvaardbare kosten RAV.

*Zie pagina 16 voor nadere toelichting op deze post

1.2 Advies bij de Begroting

Wij adviseren de deelnemende gemeenten van Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) om:

- A. De begroting 2018 vast te stellen, **met uitzondering van:**
  - a. De indexering van de gemeentelijke bijdragen met 3,09%.
- B. De deelnemersbijdragen begroting 2018 te bepalen op € 35.032.486, zijnde de bijdrage 2017 verhoogd met een toegestane index van 1,22%*.
- C. Het verschil tussen de vast te stellen deelnemersbijdrage (sub B) en de in de begroting opgenomen deelnemersbijdrage (€ 35.679.728 inclusief 3,09% index zie sub A.a) ter grootte van € 647.242 te beschouwen als een tekort waarvoor dekking moet worden gezocht.*
- D. Ook het geraamde oorspronkelijke tekort van € 853.000 niet af te dekken door een extra gemeentelijke bijdrage, maar te laten dekken door een bezuiniging. Het dagelijks Bestuur van de VRGZ heeft reeds toegezegd om onderzoek naar de bezuinigingsmogelijkheden te doen.
- E. Kennis te nemen van de meerjarenbegroting 2019-2021. Let wel bij ongewijzigd beleid is de algemene reserve meerjarig negatief.
- F. Er kennis van te nemen dat de verdeling van de deelnemersbijdragen over de diverse gemeenten nog niet definitief zijn berekend in de begroting 2018, omdat de herziening van de verdeelsystematiek nog niet geheel is afgerond.

*Voor toelichting zie [paragraaf 2.1 heroverweging index](#)

Risico's

De deelnemende gemeenten wordt geadviseerd om de risico's C&R van € 2.023.000 voor zover deze de algemene reserve C&R van € 527.000 van de VRGZ overstijgen, op te nemen in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (zie toelichting in [hoofdstuk 6.3](#)). Dit naar rato van de gemeentelijke bijdragen.

Geconstateerd wordt dat wanneer de begrote tekorten niet afgedekt worden door bijdragen, danwel inverdiend worden, de algemene reserve verder terugloopt en in de meerjarenbegroting negatief wordt. Dat zou leiden tot bijstorting door gemeenten tot saldo nihil.

Bezuinigingsmogelijkheden

Het dagelijks bestuur van de VRGZ heeft zich voorgenomen om een uiterste krachtsinspanning te doen om te kijken naar bezuinigingsmogelijkheden. Voor de zomer zal het dagelijks bestuur een notitie voorbereiden. Deze notitie zal het algemeen bestuur en gemeenten behulpzaam zijn bij de zoektocht naar eventuele beleidskeuzes die kunnen leiden tot bezuinigingen.

2. Kaders

2.1 BRN normen

In de BRN staan algemene en specifieke afspraken waarbij een van de afspraken gaat over indexering van de deelnemersbijdrage.

Voor 2018 is de index gesteld op +/- 0,6%. Dit percentage is bepaald op grond van een sinds enkele jaren toegepaste systematiek. Deze systematiek is gebaseerd op het prijsindexcijfer BBP zoals gepubliceerd in de septembercirculaire van het jaar t-2 (2016) en vervolgens wordt er een nacalculatie op toegepast vanaf het jaar t-4 (2014). Loon- en prijsstijgingen binnen de overheid kunnen hiervan afwijken en de praktijk laat ook afwijkende indexeringen zien. In de BRN is dan ook opgenomen dat voor de berekening van de uitgaven, gerekend moet worden met de reële prijsstijging. Mocht er een tekort ontstaan door het verschil in indexering op de kosten en indexering van de gemeentelijke bijdrage, dan moet de GR middels bezuinigingen of andere dekkingsbronnen zorgen voor een sluitende begroting. Deze systematiek heeft in de voorbereidingsfase discussie opgeleverd, maar uiteindelijk heeft het Portefeuillehouder Overleg Financiën (PFO) besloten om deze methodiek in de concept BRN op te nemen en het jaar 2017 te gebruiken om een alternatieve methode te onderzoeken. De BRN wordt definitief nadat de verschillende colleges de BRN hebben vastgesteld. De BRN 2018 is vastgesteld, maar de gemeenten Nijmegen en Berg en Dal hebben daarbij een voorbehoud gemaakt." *In te stemmen met de BRN 2018, met de kanttekening dat het college op onderdelen twijfels heeft over de uitvoerbaarheid daarvan, gezien de bezuinigingsopgaven van de afgelopen jaren*".

Heroverweging index

Het gegeven dat diverse gemeenschappelijke regelingen geheel afwijkende normeringen hebben toegepast in de begrotingssamenstelling, is aanleiding geweest voor de portefeuillehouders financiën om zich nog eens te buigen over de effecten van de toegestane indexering van bijdragen en de werkelijk toegepaste indexeringen. Tevens is in ogenschouw genomen wat de werkelijke loon en prijsstijgingen zijn geweest. Het verschil tussen de werkelijke prijsstijgingen aan de lastenkant en de toegestane indexering op basis van consistent beleid, blijkt wel een groot gat te slaan in de begrotingen van de regelingen. Een gat zou volgens de BRN aanleiding moeten zijn om bezuinigingen op te nemen, maar het gat wordt nu wel groot geacht. Om die reden heeft het PFO besloten om een indexering van 1,22% (gebaseerd op prijsmutatie septembercirculaire. lonen voor 2/3 deel en materieel voor 1/3 deel gewogen, met nacalculatie en afgezet tegen de gehanteerde BRN) toe te staan. Dit percentage houdt meer rekening met de overheidskenmerken. Overigens heeft het PFO nogmaals benadrukt dat er dit jaar een herijking/evaluatie van de BRN systematiek gedaan zal worden, hetgeen wellicht gevolgd wordt door een aanpassing van de systematiek. Houdbaarheid in de tijd is hierbij een belangrijk item.

Om bovenstaande reden is geadviseerd de begroting wel vast te stellen, met uitzondering van de deelnemersbijdragen. En vervolgens de deelnemersbijdrage vast te laten stellen met inachtneming van een percentage van 1,22%.

De VRGZ heeft een index opgenomen van 3,09%. Hierin zijn stijgingen over 2017 en 2018 opgenomen. Dit betekent dat daar waar de VRGZ tot en met 2017 een eigen indexering heeft gehanteerd die uiteindelijk wel ongeveer overeenkwam met de BRN normering (VRGZ over 4 jaar

totaal 3,4% en BRN 3,35%) heeft de VRGZ nu een inhaalslag gemaakt door de bijdrage met 3,09% te verhogen. Hierbij wordt nog opgemerkt dat het AB van de VRGZ vorig jaar juni (vergadering 30 juni 2016) besloten heeft de percentages uit de septembercirculaire te hanteren.

In het regionaal portefeuliehouders overleg financiën overleg (PFO) van 20 april 2017 is besloten om uit te gaan van een index van 1,22%. Dit leidt tot een nadeel van ruim € 647.000 in de begroting van de VRGZ. Zie onderstaande tabel:

deelnemersbijdrage	Toegepaste index 3,09%	Index van 1,22%	verschil
34.610.271	1.069.457	422.215	-647.242

De in de begroting van de VRGZ gehanteerde index is een optelsom van:

Onderwerp	Jaar	Personeel	Materieel	Gewogen	Mutatie
Tekort uit B2017	2017	0,96%	0,96%	0,96%	o.a. CAO
Pensioen 2017	2017	1,14%	0,00%	0,78%	2,00% stijging ABP per 2017, waarvan WG-deel 1,4%.
Loon 2018	2018	1,00%	0,00%	0,68%	1,00% stijging per 2018
Pensioen 2018	2018	0,57%	0,00%	0,39%	1,00% stijging ABP per 2017, waarvan WG-deel 0,7%.
Materieel 2018	2018	0,00%	0,90%	0,29%	Prijsmutatie bbp
Totaal		3,67%	1,86%	3,09%	

*de abp stijgingen zijn herrekend naar looneffect, waarbij rekening is gehouden met franchise en ander factoren. De verhouding personeel/ materieel is 68% en 32% om te komen tot het gewogen gemiddelde.

2.2 BBV aanpassingen begroting 2018

Het BBV is ook van toepassing op Gemeenschappelijke Regelingen. In 2016 is een aantal vernieuwingen doorgevoerd die gevolgen hebben voor de inrichting van begroting en rekening. Voor de gemeenschappelijke regelingen zijn deze wijzigingen van toepassing vanaf het begrotingsjaar 2018. De invoering van taakvelden en het afzonderlijk in beeld brengen van overhead zijn twee belangrijke wijzigingen. Ook bij gemeenten heeft deze wijziging impact en moet er aansluiting gezocht worden tussen de verantwoording van de gemeentelijke bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen in de juiste taakvelden en de wijze waarop de GR de gemeentelijke bijdrage verantwoordt. Overhead neemt hierbij een bijzondere plaats in.

Om dit uit te werken heeft de commissie BBV in oktober 2016 een notitie Verbonden partijen gepubliceerd. Onderstaand zijn de stellige uitspraken en de relevante toelichting zoals door de commissie is gepubliceerd opgenomen. Voor een volledige versie wordt verwezen naar:

<http://www.commissiebbv.nl/>.

Stellige uitspraak 1

Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen moeten als directe lasten op de taakvelden worden geboekt. De bijdragen worden aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen verwerkt zonder afsplitsing van de overhead naar het taakveld Overhead. Aan de lastenkant bij de gemeenschappelijke regelingen vindt de afsplitsing van de overhead op het taakveld Overhead wel plaats.

Stellige uitspraak 2

Wanneer de gemeenschappelijke regeling overheadtaken van de gemeente uitvoert, dan wordt de bijdrage voor deze gemeentelijke overheadtaken aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen wel op het taakveld Overhead begroot en verantwoord.

3. Algemeen

3.1 Afwijkende bekostiging C&R versus RAV

Omdat de bekostiging verschilt per programma wordt een aparte raming opgesteld en heeft elk programma een eigen algemene reserve. De uitgaven binnen het programma Crisis- & Rampenbestrijding (hierna C&R) worden betaald met gemeentelijke middelen, afgezien van een beperkt deel aan Rijksgelden. Daarom mogen de deelnemende gemeenten een mening hebben over deze raming. Voor het programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV) geldt dit niet. Dit wordt gefinancierd met bijdrages van zorgverzekeraars. Daarmee zijn dit geormerkte gelden en hebben gemeenten geen zeggenschap over de algemene reserve RAV.

3.2 Exploitatiekosten huisvesting

Het structurele tekort wordt voor € 434.000 veroorzaakt door toegenomen huisvestingskosten. Het gaat hier vooral om hogere exploitatie- en onderhoudskosten. Oorspronkelijk ging het om een tekort van € 618.000. Hiervan heeft de VRGZ € 184.000 zelf opgelost door herschikking van middelen. De feitelijke kosten voor onderhoud- en schoonmaakwerkzaamheden blijken hoger dan waarvan uitgegaan is bij de overdracht. Volgens de VRGZ zijn in de gemeentelijke begroting vermoedelijk toentertijd niet alle kosten voor de kazernes op één plek verantwoord.

3.3 Nieuwe indeling begroting

Allereerst willen wij benadrukken dat de stukken goed leesbaar en logisch opgebouwd zijn. Hieraan heeft de VRGZ extra aandacht geschonken.

Vooraf de indeling bij het programma Crisis- en rampenbestrijding met de sub-programma's "voorkomen van" "voorbereiden op" en "hulpverlening bij" is een logische benaming voor de activiteiten die bij het programma horen.

De indeling naar de voorgeschreven taakvelden is door de VRGZ in de begroting 2018 opgenomen.

3.4 Onderuitputting kapitaallasten

Jaarlijks blijkt bij de jaarrekening dat er sprake is van onderuitputting op de kapitaallasten van investeringen. Dit wordt veroorzaakt door bijvoorbeeld uitstel van investeringen. De VRGZ begroot en rekent kapitaallasten in het jaar van investeren.

Inmiddels is de systematiek aangepast, aldus toelichting door de VRGZ, door een stelpost van € 250.000 op te nemen.

4. Jaarrekening

4.1 algemeen

In het voorwoord noemt de VRGZ een aantal gebeurtenissen en ontwikkelingen met grote maatschappelijke impact: de ramkraak in Kerkdriel, het scheepvaartongeluk bij de stuw van Grave en een aantal grote branden.

Daarnaast is het geactualiseerde regionaal beleidsplan 2016-2019 vastgesteld.

In de inleiding van de jaarstukken (hoofdstuk 1) gaat de VRGZ in op de bijzondere ontwikkelingen en in hoofdstuk 2 en 3 worden de inhoudelijke resultaten van 2016 beschreven.

4.2 Controleverklaring accountant

De accountant Deloitte Accountants B.V. heeft op 13 maart 2017 voor zowel de getrouwheid als rechtmatigheid een goedkeurend oordeel gegeven.

De accountant geeft aan dat de VRGZ qua interne beheersing de basis op orde heeft. Hiermee bedoelt zij dat het systeem van administratieve organisatie en interne controle bijdraagt aan de totstandkoming van een adequate jaarrekening(controle) over 2016. Ook bedoelt zij dat de VRGZ de belangrijke risico's beheerst.

4.3 Fiscaliteiten

Vanaf 2016 geldt de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsinstellingen. Samen met andere veiligheidsregio's heeft de VRGZ bekeken wat hiervan de consequenties zijn. De veiligheidsregio's zijn hierbij bijgestaan door BDO Accountants & Adviseurs. Op basis van de huidige informatie is de verwachting dat er geen sprake zal zijn van een vennootschapsbelastingplicht. Naar verwachting zullen er in de loop van 2017 definitieve afspraken met de Belastingdienst gemaakt worden.

Er is bij de VRGZ geen sprake van BTW welke doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeentes.

4.4 Begroting 2016 en managementrapportages

De begroting 2016 is na vaststelling door het algemeen bestuur nog op diverse onderdelen gewijzigd. Een formele begrotingswijziging via het algemeen bestuur heeft niet plaatsgevonden, omdat de wijzigingen geen effect hadden op de deelnemersbijdrage en de wijzigingen binnen de betreffende programma's bleven. Alleen in het geval dat de deelnemersbijdrage van de deelnemende gemeenten wijzigt of de wijzigingen over programma's heengaan, wordt een formele begrotingswijziging met het traject van zienswijzen van de gemeenten doorlopen.

De volgende wijzigingen zijn in de begroting 2016 verwerkt.

1. Bezuinigingstaakstelling voor 2016 van € 471.000 is ingevuld.

2. Budgettair neutrale budgetverschuivingen voor een betere matching tussen begroting en realisatie.
3. De huurovereenkomsten die zijn afgesloten tussen de gemeenten en de VRGZ zijn verwerkt in de begroting. Ook zijn zowel de uitgaven als de onttrekking uit de bestemde reserve toegangssystemen verwerkt. Dit heeft een negatief effect op het resultaat voor bestemming van € 200.000, dat na bestemming wordt gecompenseerd door de vrijval van de reserve.
4. De bijdrage voor de receptietaken is gecorrigeerd conform gemaakte afspraken.
5. De indexering BDUR (loon- en prijsbijstelling) voor 2014 en 2015 is gecorrigeerd.
6. Vooruitlopend op de veranderende wet- en regelgeving die voor de VRGZ gaat gelden is het interne rentepercentage gewijzigd. Deze wijziging is kostenneutraal.

Op bladzijde 61 tot en met 63 van de jaarrekening 2016 zijn de begrotingswijzigingen toegelicht. De vergelijkende cijfers in de jaarrekening zijn conform de begroting inclusief bovenstaande begrotingswijzigingen.

4.5 Resultaatanalyse

Gerealiseerd resultaat 2016 Bedragen x € 1.000	C&R	RAV	Totaal VRGZ
Saldo baten -/- lasten	-234	46	-188
Mutaties reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-234	46	-188

Het jaar 2016 sluit op beide programma's samen met een tekort van € 188.000. Het primaire begrotingsresultaat was € 36.000 negatief en de bijgestelde begroting 2016 gaf een negatief resultaat van € 122.000. In de aanbiedingsbrief licht VRGZ de belangrijkste oorzaken per programma duidelijk toe. Hierbij gaat VRGZ voornamelijk in op het programma C&R omdat dit wordt bekostigd met gemeentegeld.

Programma Crisis- & Rampenbestrijding

Het verwachte resultaat van het programma C&R was in de begroting nihil, maar is in de tussentijdse financiële rapportage negatief bijgesteld naar € 200.000 negatief. Het uiteindelijke resultaat is met € 234.000 negatief licht negatiever hoofdzakelijk door:

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Vershil met begroting I=incidenteel, S=structureel
<u>Vakantiegeld</u> Omdat in 2017 als gevolg van de invoering van het individueel KeuzeBudget (IKB) de methodiek van opbouw van het vakantiegeld wijzigt, heeft in 2016 eenmalig een extra last plaats gevonden ter grootte van het opgebouwde vakantiegeld. Hiervoor is voorgaande jaren een bestemmingsreserve gevormd. Dit bedrag kan vrijvallen ter compensatie van deze extra last en is hiermee budgettair neutraal.	€ 725 (nadeel, I)
<u>Onderuitputting kapitaallasten</u> De kapitaallasten zijn lager dan begroot met name doordat de VRGZ investeringen in voorgaande jaren heeft doorgeschoven en daarmee zijn de kapitaallasten 2016 lager. Ook in 2016 heeft men een aantal	€ 514 (voordeel, I)

aanbestedingstrajecten niet af kunnen ronden, hetgeen effect zal hebben op de kapitaallasten volgende jaren.	
<u>Huisvesting</u> Ten behoeve van de huisvesting is in 2016 extra uitgegeven. Dit wordt veroorzaakt door hogere onderhoudskosten, schoonmaakkosten en kosten gas, water en elektra en gemeentelijke belastingen.	€ 619 (nadeel, grotendeels S)

In de jaarrekening is op pagina 64 tot en met 69 een uitgebreide analyse gegeven van het resultaat.

Programma Regionale Ambulancevoorziening

Het programmaresultaat van RAV is € 46.000 positief, € 168.000 positiever dan begroot. Dit resultaat ontstaat door een aantal positieve en negatieve afwijkingen. De belangrijkste die genoemd worden zijn:

- een lagere indexering waardoor minder ontvangen van de zorgverzekeraars en;
- vrijval van gereserveerde bedragen voor een geschil over reparaties als gevolg van gebruik van verkeerde brandstof.

4.6 Balanstoelichting

Op de balans staan de bezittingen (links) en hoe deze zijn gefinancierd (rechts). Bij een vergelijking met voorgaand jaar vallen een tweetal punten op.

Aan de bezittingenkant valt op dat het debiteurensaldo fors hoger is doordat de beschikking over de vereffeningsbijdrage die de RAV bij zorgverzekeraars in rekening brengt, eind 2016 pas bekend is geworden, deze wordt in 2017 ontvangen. De vordering op openbare lichamen is hoger dan voorgaand jaar doordat eind 2015 een deel van de voorschotnota's met betrekking tot de gemeentelijk bijdragen reeds ontvangen was. Het uitstaande geld bij Rijks schatkist is ook fors hoger dan in 2015 (verklaring: schuld zorgverzekeraars en uitgestelde investeringen).

Aan de financieringskant valt op dat er een extra langlopende lening is afgesloten van € 4.000.000 voor de financiering van nieuw materieel. Daarnaast is er een forse stijging in de kortlopende schulden. De nog in tarieven te verrekenen ritopbrengsten worden in volgende jaren verrekend.

Het verloop van de reserves van de VRGZ afgezet tegen de risico's wordt afzonderlijk in hoofdstuk 6 behandeld.

4.7 Voorstel bestemming resultaat

Voorstel bestemming resultaat 2016 Bedragen x € 1.000	C&R	RAV
Gerealiseerd resultaat	-234	46
Vrijval bestemmingsreserve vakantiegeld	781	
Vrijval bestemmingsreserve toegangssystemen kazernes	200	
Toevoeging bestemmingsreserve Migratie/verbouwing	-398	
Toevoeging algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding	-26	
Toevoeging algemene reserve aanvaardbare kosten RAV		-46
Uit te keren aan deelnemende gemeenten	323	0

Programma Crisis- & Rampenbestrijding

Het voorstel is om bij het negatieve programmaresultaat van C&R allereerst twee reserves vrij te laten vallen. Het positieve resultaat, dat daarna ontstaat wordt eerst benut voor een bestemmingsreserve. Het restant wordt vervolgens gebruikt om de algemene reserve weer op de normwaarde te krijgen. Het hierna resterend bedrag wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hierna volgt een toelichting op de bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve vakantiegeld

In 2017 wijzigt als gevolg van de invoering van het Individueel KeuzeBudget (IKB) de methodiek van opbouw van het vakantiegeld (opbouw vindt plaats binnen het kalenderjaar). Daarom is er in 2016 eenmalig een extra last, over het opgebouwde vakantiegeld over de maand juni tot en met december 2016 (€ 724.000). Hiervoor is in de afgelopen jaren een bestemmingsreserve gevormd. Voorgesteld wordt om deze reserve vrij te laten vallen ter dekking van deze kosten en op te heffen, omdat deze reserve niet meer nodig is.

Bestemmingsreserve toegangssystemen kazernes

Het bestuur heeft in 2015 ingestemd met het voor 2 ton aanpassen en uniformeren van de beveiligings- en toegangssystemen van de overgedragen kazernes. Dit is in 2016 uitgevoerd. Omdat de begroting 2016 hier geen ruimte voor bood, is een deel van het positieve resultaat over 2015 hiervoor gereserveerd. Deze reservering kan nu vrijvallen.

Bestemmingsreserve Migratie/verbouwing

Voorgesteld wordt om een deel van het resultaat (€ 398.000) toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve. Deze reserve wordt gevormd ten behoeve van twee onderdelen.

1. Incidentele lasten voor de aanbesteding en migratie outsourcing ICT (€ 348.000, waarvan € 164.000 in 2018).

De huidige ICT voorziening is verouderd en is toe aan vernieuwing om de primaire bedrijfsvoering van de organisaties VRGZ en GGD te ondersteunen. Voor ICT is de komende 2 jaar extra budget nodig voor een aanbestedings- en selectietraject en de migratie naar een nieuwe leverancier. Ook zijn hierbij tijdelijke dubbele lasten tijdens het migratietraject meegenomen.

2. Incidentele lasten voor de verhuizing/verbouwing van de locatie aan de Bellefroidstraat (€ 50.000).

Er is een inschatting gemaakt voor de verhuiskosten van een deel van de ondersteunende diensten van de Groenewoudseweg naar de kazerne aan de Professor Bellefroidstraat.

Besluitvorming over een migratie ICT en verhuizing naar de Bellefroidstraat heeft nog niet plaatsgevonden. Door in te stemmen met de vorming van een bestemmingsreserve, wordt hier impliciet toe besloten.

Programma Regionale Ambulance Voorziening

Het voorstel is om het positieve programmaresultaat van RAV in toe te voegen aan de (algemene) reserve van de Ambulancevoorziening

4.8 Deelnemersbijdragen

Bijdragen gemeenten

De bijdragen per gemeente zijn in de jaarrekening opgenomen in bijlage 6.7 (pagina 93). Deze bijdragen zijn voor de laatste maal gebaseerd op het inwoneraantal. De werkelijke bijdrage wijkt niet af van de begrote bijdrage in 2016.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Begrote bijdrage 2016	€ 34.287
Werkelijke bijdrage 2016	€ 34.287

Vanaf het boekjaar 2017 wordt een andere verdeelsystematiek gehanteerd, het zgn. combinatiemodel. Dit model gaat uit van een kostenverdeling van de gemeentelijke bijdragen aan VRGZ op basis van de verdeelsystematiek van het gemeentefonds en op basis van historische kostenverdeling in de verhouding 50%-50%.

In de bijlage van dit rapport is een overzicht opgenomen van de deelnemersbijdrage van de deelnemende gemeenten.

5. Begroting 2018

5.1 Algemeen

VRGZ noemt in de inleiding een aantal ontwikkelingen waarmee zij te maken heeft. Hieruit blijkt dat de VRGZ een dynamische organisatie is en maakt duidelijk dat de VRGZ een organisatie is waarvoor (bestuurlijke) aandacht is, omdat zij activiteiten uitvoert die aan de veiligheid en het welzijn van de mensheid appelleren.

Zo mogelijk is met de ontwikkelingen rekening gehouden in de begroting, in vele gevallen zijn de implicaties nog niet bekend. Hiervoor wordt verwezen naar pagina 6 tot en met 10 van de begroting.

De VRGZ heeft de begroting opgesteld sluitend met een tekort van € 853.000.

De deelnemersbijdragen zijn verhoogd met een index van 3,09%. Hiermee heeft de VRGZ een dekking gezocht voor de lastenstijgingen die m.n. samenhangen met cao en pensioeneffecten.

Bedoeling volgens de BRN is echter om de deelnemersbijdragen te laten stijgen met een indexering zoals afkomstig uit de septembercirculaire gemeentefonds 2016. Hiervoor was een index van -/- 0,6% in de BRN opgenomen en inmiddels is dit gewijzigd in 1,22%. Zie hiervoor toelichting in [hoofdstuk 2.2](#)

5.2 BRN normen, BBV normen en overige kaders

Voor de BRN norm en de gevolgen voor de begroting wordt verwezen naar [hoofdstuk 2, kaders](#).

Begroting volgens BBV

Volgens de BBV bestaat de begroting uit een programmabegroting en een begroting naar taakvelden. Afzonderlijk moeten de overheadkosten en de algemene dekkingsmiddelen inzichtelijk worden gemaakt.

-De VRGZ heeft een overzicht van baten en lasten per programma opgenomen waarbij de overhead, algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien afzonderlijk in beeld zijn gebracht. (pagina 10 van de begroting)

-Per programma zijn de directe kosten van het programma opgenomen en ook de aan het betreffende programma toe te rekenen overhead.

-er is een nieuw programma interne dienstverlening gemaakt waarbij de overhead is opgenomen

-De baten en lasten per taakveld zijn op pagina 51 opgenomen.

Hiermee voldoet de VRGZ aan de voorschriften uit het BBV.

Onderstaand is het overzicht lasten en baten over 2018 naar taakvelden weergegeven

	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 Overhead	2.015	13.989	-11.974
0.5 Treasury	1.194	1.160	34
0.8 Overige baten en lasten	0	159	-159
1. Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	44.685	35.691	8.994

7. Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid	19.429	17.340	2.089
Mutaties reserves	164	0	164
Resultaat na bestemming	67.486	68.339	-853

Voor gemeenten geldt dat de gehele deelnemersbijdrage op taakveld 1.1 crisisbeheersing en brandweer kan worden opgenomen.

Voor een meerjarig overzicht wordt verwezen naar de begroting (blz. 52).

Incidentele baten en lasten

Het BBV schrijft ook het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten, alsmede incidentele of structurele mutaties in de reserves voor. Bedoeling hiervan is om een oordeel te kunnen vellen over de structurele begrotingsruimte. Door de VRGZ is dit onderdeel weliswaar opgenomen, maar te beperkt ingevuld. Zo zijn bijvoorbeeld de eenmalige kosten van het aanbestedingstraject outsourcing ICT en de dekking hiervan uit de bestemde reserve ICT en frictiekostenhuisvesting niet in dit overzicht opgenomen.

Beleidsindicatoren en kengetallen

In de begroting zijn beleidsindicatoren opgenomen (zie begroting onderdeel 2.4 en hoofdstuk 3) en voorgeschreven kengetallen opgenomen (zie paragraaf weerstandsvermogen). Bij de beleidsindicatoren is aangegeven dat de overhead op 20% van de totale lasten uitkomt bij het programma C&R en bij RAV op 11% uitkomt. Deze indicatoren zijn niet normatief en dienen voor transparantie en analyse binnen de VRGZ en t.o.v. andere veiligheidsregio. Binnen de regio Nijmegen bestaat wel een maximering van overheadkosten en dit maximum (niet gerelateerd aan een werksoort) bedraagt 25%. Daar blijft de VRGZ ruim binnen.

5.3 Begrotingswijzigingen

Er is in 2017 één begrotingswijziging geweest. Deze wijziging leidde tot een vermindering van het geraamde tekort met € 42.000 tot een bedrag van - € 248.000. Deze € 42.000 had betrekking op een bijdrage voor het Specialisme Technische Hulpverlening (STH), die niet geraamd was. De overige mutaties in de begrotingswijziging waren interne verschuivingen. Overigens was de begroting 2017 als sluitende begroting gepresenteerd, maar dat was gerealiseerd door, conform besluitvorming, een onttrekking uit de algemene reserve te ramen.

5.4 Begrotingsanalyse

De begroting 2018 laat een tekort zien van € 853.000. Dit tekort loopt in de meerjarenraming op tot € 1.138.000. In deze cijfers is rekening gehouden met een indexering van de gemeentelijke bijdragen met 3,09%. Dit is 1,87% ofwel € 647.212 meer dan de norm van 1,22%, waartoe de portefeuillehouders financiën op 20 april 2017 hebben besloten.

Het tekort wordt door de VRGZ uitgelegd op diverse plaatsen. Op de eerste plaats in de aanbestedingsbrief, vervolgens in bijlage 2 van de aanbestedingsbrief en tot slot in de begroting zelf op pagina 24. De toelichtingen zijn niet geheel consistent qua opzet en getalmatigheid. Om die reden is onderstaand een totaalopsomming gegeven van het tekort van € 853.000 met een korte toelichting.

De oorzaken van het tekort van € 853.000 zijn:

- Saldo van de gewijzigde begroting 2017 van **€ 248.000**. Dit saldo is o.a. het gevolg van de nog niet verwerkte cao.
- Stijging lonen, pensioenpremies en prijzen, in totaal **€ 986.000**.
Zoals in de aanbestedingsbrief is aangegeven gaat het hier om:
  - Autonome stijging van de exploitatielasten met € 275.000.
Dit betreft (zie blz. 24 van de begroting): kapitaallasten van € 77.000, verzekering materieel van € 25.000, indexering materiële lasten van € 149.000 en overige kostenmutaties van € 24.000.
  - Stijging loonkosten van € 308.000 (1%) per 1 januari 2018.
  - Stijging pensioenpremies met € 314.000 (2,00% per 1-1-2017, waarvan 1,4% WG-lasten en 1,00% per 1-1-2018, waarvan 0,7% WG-lasten).
  - Stijging werkgeverspremies sociale lasten met € 89.000.
- Uitbreiding formatie **€ 211.000**.
Het gaat hier om:
  - Medewerker privacy gegevensbescherming 0,20 fte en security officer 0,50 fte: € 51.000.
Het aantrekken van deze medewerkers is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen met betrekking tot informatieveiligheid en informatiebeveiliging.
  - Brandweercentralist 1,00 fte: € 72.000.
Dit betreft de formatie GMK/MKB. De uitbreiding is gebaseerd op een evaluatie van een extern bureau. Door de formatie op te hogen hoeft er niet ingehuurd te worden.
  - Applicatiebeheerder 0,50 fte: € 33.000.
Het applicatiebeheer dient met 0,50 fte uitgebreid te worden om invulling te kunnen geven aan een goed en stabiel beheer.
  - Arbobeleid: € 55.000.
Om het arbobeleid stringenter op te zetten en uit te voeren worden een Arbo coördinator en een preventiemedewerker geworven. Zij ondersteunen het verantwoordelijke management bij het voorkomen dan wel inperken van risico's.
- Huisvestingslasten **€ 434.000**.
De onderhouds- en exploitatielasten kazernes laten een structureel tekort van € 434.000 zien. Dit wordt veroorzaakt doordat de bij de overdracht van de kazernes aan de VRGZ gehanteerde gemeentelijke budgetten niet toereikend zijn.
- Outsourcing ICT **€ 303.000**.
De huidige ICT-voorziening is verouderd en is toe aan vernieuwing. Omdat de huidige contractprijs fors onder de marktprijzen ligt wordt een verhoging van € 303.000 verwacht. Daarnaast kost het aanbestedingstraject naar verwachting eenmalig € 164.000. Dit bedrag wordt gedekt uit de bestemde reserve ICT en frictiekosten Huisvesting.
- Licenties software **€ 54.000**.
Binnen het applicatielandschap zijn enige applicaties waarvan de contractuele termijn is

verlopen en waarvoor nieuwe aanbestedingen moeten worden uitgevoerd. Dit heeft gevolgen voor de software-licenties.

- Informatiemanagement (IM) projecten Veiligheidsberaad **€ 50.000**.

Het kunnen blijven aansluiten bij technologische en innovatie ontwikkelingen evenals de landelijke ontwikkelingen binnen Veiligheidsregio's e ketenpartners vragen om een primair budget voor Informatiemanagement.

Hiertegenover staan:

- Stijging van de bijdragen van de deelnemende gemeenten met **€ 1.069.000 (+3,09%)**.
- Interne herschikkingen **€ 55.000**.
- Hogere opbrengsten **€ 309.000**.

Dit betreft:

- Indexering BDUR 1%: € 65.000.
- Doorbelasting Politie, GGD en RAV: € 216.000.
- Overige opbrengsten: € 28.000

De lagere indexering van 1,22% (ipv 3,09) op de deelnemersbijdragen, leidt tot een extra nadeel van € 647.000. Hiermee komt het totale tekort op **€ 1.500.000**.

De VRGZ stelt voor, om voor het tekort een aanvullende bijdrage van € 853.000 aan de gemeenten te vragen.

Van de overige posten is het vooral een beleidsmatige keus of hier extra middelen voor ingezet moeten worden.

Algemene reserve C&R

In de begroting is een doorkijk van de Algemene reserve C&R opgenomen. In onderstaande tabel zijn hier enkele correcties op aangebracht.

- De geraamde saldi van de algemene reserve C&R zijn voor de jaren 2018 tot en met 2021 € 323.000 te hoog. Dit wordt veroorzaakt doordat abusievelijk het uit te keren bedrag aan de deelnemende gemeenten (onderdeel van de resultaatbestemming 2016) onjuist in het geraamde saldo van deze reserve is verwerkt.
- Daarnaast is in de geraamde saldi uitgegaan van een index van de gemeentelijke bijdragen van 3,09%. In dit advies wordt voorgesteld om 1,22% toe te kennen. Dit leidt tot een extra nadeel van € 647.000.

In de algemene reserve is er van uitgegaan dat de tekorten gedragen moeten worden door de VRGZ. De geraamde tekorten van € 853.000 oplopend tot € 1.138.000 zijn verwerkt als onttrekking aan de reserve. In onderstaande tabel zijn de boven genoemde punten verwerkt.

Algemene reserve C&R

Bedragen x € 1.000

	2018	2019	2020	2021
Saldi volgens begroting	1.497	643	-495	-1633
Correctie deel resultaatbestemming 2016	-323	-323	-323	-323
Correctie indexering 3,09% → 1,22%	-647	-647	-647	-647
	527	-327	-1.465	-2.603

5.5 Deelnemersbijdrage

Vanaf 2017 wordt er voor de berekening van de deelnemersbijdragen een andere systematiek gehanteerd, het zogenaamde combinatiemodel. Dit model houdt in dat de verdeling voor 50% gebaseerd wordt op de algemene uitkering uit het gemeentefonds en voor 50% op de historische kostenverdeling. Er is sprake van een ingroeitermijn van vijf jaar, waarvan 2018 het tweede jaar is. Dit model leidt tot herverdeeleffecten tussen de gemeenten onderling. De definitieve herverdeeleffecten kunnen worden berekend als er duidelijkheid is over de gemeenten Buren en Culemborg. De oorspronkelijke bijdragen van deze gemeenten gaat nog wijzigen als gevolg van huurafspraken / koopovereenkomst. Indien deze bedragen definitief bekend zijn, zullen deze op basis van de vastgestelde herverdeelsystematiek worden omgeslagen naar alle gemeenten. Hierdoor gaan de bijdragen van alle gemeenten nog wijzigen.

Voor een overzicht van de bijdrage per gemeente verwijzen wij naar de bijlage. Zie ook blz.53. van de begroting. Hierbij wordt opgemerkt dat het overzicht in de begroting niet correct was. In de gemeentelijke bijdrage 2017 was namelijk het herverdeeleffect 2017 al opgenomen, terwijl de kolom herverdeling een cumulatief bedrag over 2 jaren (2017 en 2018) weergaf. VRGZ heeft een nieuwe lijst opgesteld, welke bij dit rapport in de bijlage is opgenomen.

Verder is in de bijlage een specificatie opgenomen van bijdragen volgens begrotingsuitgangspunten VRGZ en daar is een kolom aan toegevoegd met bijdragen bij toepassing van de 1,22% index.

5.6 Meerjarenbegroting

In de begroting zijn de tekorten meerjarig verwerkt. Dit leidt tot een negatieve algemene reserve C&R, en ook heeft dit meerjarig een nadelige invloed op het weerstandsvermogen.

Geadviseerd wordt de meerjarenbegroting voor kennisgeving aan te nemen.

6. Weerstandsvermogen

6.1 Algemene reserve

De algemene reserve van de VRGZ bestaat uit twee verschillende reserves. Enerzijds is er de algemene reserve Crisisbeheersing en Rampenbestrijding (C&R). Anderzijds is er de algemene reserve aanvaardbare kosten RAV.

De normering per programma is als volgt ongewijzigd gebleven:

- C&R: normwaarde 5% van de omzet
- RAV: streefwaarde 15%, normwaarde minimaal 10% van de omzet

Uitgangspunt is de begin 2015 opgestelde nota 'Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen'.

In onderstaande tabel zijn de normen en gerealiseerde waarden van de reserves bij de jaarrekening 2016 en de begroting 2018 opgenomen.

	Jaarrekening 2016		Begroting 2018	
	C&R	RAV	C&R	RAV
Norm	2.276	1.814	2.332	1.943
Streefwaarde	-	2.721	-	2.914
Werkelijk/begroot	*2.276	*2.735	527	2.780

* na resultaatbestemming 2016.

Voor de reserve van het programma crisis en rampenbestrijding wordt een doorkijk gegeven voor de jaren 2018 tot en met 2021. Hieruit valt af te leiden dat bij ongewijzigd beleid en het niet verhogen van de deelnemersbijdragen, de reserve door het absolute minimum van 0 schiet. Gevolg daarvan is dat gemeenten bij zouden moeten passen. In dat licht is onderzoek naar bezuinigingsmogelijkheden en/of besluiten over verhogen deelnemersbijdragen van cruciaal belang.

Algemene reserve C&R

Bedragen x € 1.000

	2018	2019	2020	2021
Norm is 5% van de omzet	2.332	2.332	2.318	2.318
Algemene reserve C&R	527	-327	-1.465	-2.603
Percentage van de omzet	1%	-1%	-3%	-6%

6.2 bestemmingsreserves

Bij het bestemmingsvoorstel van het resultaat van 2016 wordt voorgesteld om twee bestemmingsreserves vrij te laten vallen en één nieuwe bestemmingsreserves te vormen.

De bestemmingsreserves die vrij vallen zijn de bestemmingsreserve vakantiegeld (vrijval € 781.000) en de bestemmingsreserve toegangssystemen (vrijval € 200.000).

De te vormen reserve is de bestemmingsreserve Migratie/verbouwing. Deze reserve wordt gevormd ten behoeve van de incidentele lasten voor de aanbesteding en migratie outsourcing ICT en verhuizing/verbouwing Bellefroidstraat. Zie [ook paragraaf 4.6](#). Het bedrag dat wordt toegevoegd is € 398.000. Deze reserve wordt deels in 2017 en 2018 ingezet.

6.3 Risico's

In de jaarstukken is in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (§ 4.1) uiteengezet wat de omvang is van de risico's welke de VRGZ loopt. Deze risico's zijn gecategoriseerd en voor C&R en RAV afzonderlijk in beeld gebracht.

Door het simpelweg optellen van de omvang van alle risico's kan het maximale risico worden bepaald. Deze is bij de jaarrekening 2016 licht gestegen naar € 7,5 miljoen (2015: € 7,3 miljoen). Dit komt doordat een aantal risico's zijn vervallen (werkkostenregeling, spreiding en beschikbaarheid ambulances). Daarnaast zijn er een aantal nieuwe risico's (functiewaardering, leeftijdsopbouw en mobiliteit, informatiebeveiliging en concurrentie op de arbeidsmarkt). Tenslotte is er een risico gewijzigd (indexering CAO's).

Risico's kunnen zich wel of niet voordoen en zullen zich in de praktijk nooit tegelijkertijd voordoen. Daarom wordt gewerkt met een lager gewogen risicoprofiel waarin daar wel rekening mee wordt gehouden. In het volgende overzicht wordt dit gewogen risicoprofiel afgezet tegen de algemene reserve. Immers, dit is de buffer die de VRGZ zelf heeft om risico's op te vangen.

	Algemene reserve saldo 2016	Risico's (na weging kans x omvang)	Rekening 2016	Begroting 2018
C&R	2.276	2.023	Risico's lager dan algemene reserve	Risico's hoger dan algemene reserve
RAV	2.735	2.374	Risico's lager dan algemene reserve	Risico's lager dan algemene reserve

De VRGZ geeft aan dat twee keer per jaar risicogesprekken worden gevoerd. Het treffen van maatregelen maakt hier onderdeel van uit. Doelstelling is om te voorkomen dat risico's zich voordoen of om de gevolgen ervan te beperken.

Daar waar de risico's groter zijn dan de algemene reserve dienen gemeenten in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen een risico op te nemen voor de VRGZ voor zover de risico's (€ 2.023.000 C&R) de algemene reserve (€527.000) overschrijden naar rato van hun aandeel in de VRGZ.

In de tabel [deelnemersbijdragen 2018](#) in de bijlage bij dit rapport, is een kolom toegevoegd waarin per gemeente het risicobedrag wat in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen zou moeten worden, is vermeld.

Bijlage

Bijdrage deelnemende gemeenten 2016

Bedragen in €

Gemeenten	Aantal inwoners 1)	Totaal bijdrage 2015 inclusief overname kazernes	Gefaseerde kapitaallasten	Terugdraaien compensatie BTW over 2014 en 2015 2)	Mutatatie Rentelast Kazernes	Indexering	Correcties 3)	Totaal bijdrage 2016	Te verrekenen
Berg en Dal	34.380	1.962.794	0	13.749	-1.040	-3.024	0	1.972.479	20.568
Beuningen	25.324	1.050.610	9.732	10.149	-885	-2.227	0	1.067.378	15.150
Druten	18.204	780.396	0	7.276	-534	-1.601	0	785.538	10.891
Heumen	16.388	1.114.293	0	6.510	-1.965	-1.441	0	1.117.397	9.804
Nijmegen	167.410	11.811.881	0	66.479	-13.710	-14.723	-38.339	11.811.587	100.153
West Maas en Waal	18.435	1.228.707	0	7.312	-2.987	-1.621	0	1.231.411	11.029
Wijchen	41.010	2.077.969	7.652	16.320	-2.269	-3.607	0	2.096.065	24.534
Buren	25.970	1.779.704	2.100	10.353	-825	-2.284	0	1.809.048	15.537
Culemborg	27.623	1.718.545	0	11.047	0	-2.429	0	1.727.163	16.525
Geldermalsen	26.309	1.750.211	0	10.490	-3.915	-2.314	0	1.754.473	15.739
Lingewaal	11.065	981.900	1.088	4.353	-1.965	-973	0	984.403	6.620
Maasdriel	24.165	1.494.679	0	9.627	-1.600	-2.125	0	1.500.580	14.457
Neerijnen	12.010	924.263	1.138	4.838	-229	-1.056	0	928.954	7.185
Neder-Betuwe	22.565	1.492.140	0	9.024	-1.210	-1.985	0	1.497.969	13.500
Tiel	41.850	2.228.083	0	16.680	-1.611	-3.681	0	2.239.471	25.037
Zaltbommel	27.200	1.756.266	0	10.794	-1.949	-2.392	0	1.762.719	16.272
Totalen	539.908	34.172.442	21.710	215.000	-36.694	-47.483	-38.339	34.286.636	323.000

Alle cijfers zijn op basis van prijspeil 2016.

1) Bron inwonersaantallen: Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen 2015 (BRN 2015).

2) De korting voor de compensatie van BTW is voor 2014 en 2015 bekostigd uit de in 2013 gevormde bestemde reserve compensatie-BTW. Vanaf 2016 is deze korting komen te vervallen.

3) De bijdrage voor de gemeente Nijmegen is gecorrigeerd voor de receptietaken conform gemaakte afspraken bij regionalisering.

Bijdrage deelnemende gemeenten 2018

Gemeenten	Aantal inwoners **	Gemeente bijdrage 2017	Her verdeel-effect	Indexering 3,09%	Gemeente bijdrage 2018, incl index 3,09%	Advies Indexering 1,22%	Advies gemeente bijdrage incl. 1,22%	Risico C&R > algemene reserve
Berg en Dal	34.700	1.993.519	2.399	61.674	2.057.592	24.348	2.020.266	86.272
Beuningen	25.282	1.107.737	30.000	35.156	1.172.893	13.879	1.151.616	49.178
Druten	18.550	823.236	30.000	26.365	879.601	10.408	863.644	36.880
Heumen	16.394	1.110.834	-16.950	33.801	1.127.685	13.344	1.107.228	47.282
Nijmegen	173.450	11.947.324	24.019	369.914	12.341.258	146.045	12.117.388	517.451
West Maas en Waal	18.803	1.246.060	2.997	38.596	1.287.653	15.237	1.264.294	53.989
Wijchen	40.907	2.134.968	18.939	66.556	2.220.463	26.276	2.180.183	93.101
Buren*	26.220	1.826.124	0	56.427	1.882.551	22.277	1.848.401	78.933
Culemborg*	27.814	1.717.455	-25.768	52.273	1.743.960	20.637	1.712.324	73.122
Geldermalsen	26.562	1.744.940	-25.850	53.120	1.772.209	20.971	1.740.060	74.306
Lingewaal	11.175	978.783	-14.773	29.788	993.797	11.760	975.769	41.668
Maasdriel	24.230	1.514.745	0	46.806	1.561.550	18.478	1.533.223	65.474
Neerijnen	12.298	925.630	-11.980	28.232	941.881	11.146	924.795	39.492
Neder-Betuwe	23.330	1.489.612	-22.286	45.340	1.512.666	17.899	1.485.225	63.424
Tiel	41.450	2.267.016	6.347	70.247	2.343.610	27.733	2.301.096	98.264
Zaltbommel	27.700	1.782.290	2.906	55.163	1.840.359	21.777	1.806.974	77.164
Totalen	548.865	34.610.271	0	1.069.457	35.679.728	422.215	35.032.486	1.496.000

* De oorspronkelijke bijdrage van deze gemeenten gaat nog wijzigen als gevolg van huurafspraken / koopovereenkomst. Indien deze bedragen definitief bekend zijn zullen deze op basis van de vastgestelde herverdeelsystematiek worden omgeslagen naar alle gemeenten. Dit heeft tot gevolg dat de bijdragen van alle gemeenten nog gaan wijzigen.

** Bron: inwonersaantallen uit de Begrotingsrichtlijnen 2018 voor gemeenschappelijke regelingen in de regio Nijmegen (BRN).